

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

24:DE ÅRG.

DEN 24 JUNI 1923.

N:O 39.

Foto. Rosenberg, Stockholm.
Fliche: Aug. Sjöbergs Kitchensal, Öbg.

Stockholms Stadshus.
Foto. Bildcentralen, Stockholm.

Anna O. Sjöberg

Den svenska arkitekturen står för närvarande i en hög blomstring med många goda äldre och yngre utövare grupperade kring några få stora gestalter. De verksamaste bland dessa, skaparna av de stora verken som äro representativa för vår tid, äro väl Erik Lallerstedt, Carl Westman, Ivar Tengbom — och den som dessa rader skola ägnas åt, *Ragnar Östberg*, vars namn nu är på allas läppar med anledning av Stockholms stadshus' fullbordan. Skulle man våga ett försök att karaktärisera hans skapande, skulle man vilja säga att han i den sakliga, "sunda" arkitekturen för närvarande representerar det fantasirika inslaget, han är något av diktare i sten, en arkitektens Heidenstam, vare sig han skapar villor med en lekande karaktär eller strängt hållna monumentalverk som Östermalms läroverk — eller ger gestalt åt en både gigantisk och rikt och sirad byggnad som Stadshuset.

Han liknar den nyssnämnde diktaren även i sin utveckling så till vida som han förut ägnade sig åt de små älskvärda detaljerna för att alltmera tråda i "det monumentalas sinnelagets" sold.

Hemkommen från en lång utlandsvistelse som akademistipendiat 1896—1899 väckte han först uppmärksamhet som en fantasifull möbelarkitekt med nya uppslag och byggde småningom en hel rad välbekanta villor, såsom Eva Bonniers på Dalarö, Thorsten Laurins "Ekarne" på Djurgården, K. O. Bonniers vid Manilla och — den med rätta berömdaste av alla — den Geberska villan i Diplomatstaden. Han har alltfjämt även senare sysslat med dylika uppgifter såsom Carl Eldhs atelier vid Bellevue.

Dessa byggen visa ett smidigt utnyttjande av de yttre förutsättningarna, en av dem, den Geberska villan, har den karaktär som vi vant oss att betrakta som Östbergs personliga, den spänstiga, fint proportionerade och med en stark förkärlek för de rena tegelytorna med ett rikt spel av olika nyanser i teglet.

Det första storverket i denna nya tegelarkitektur, vars störste bärare hos oss utan tveivel är Östberg, är emellertid Östermalms läroverk, fullbordat 1910. Det tillhör de banbrytande och tongivande verken, i vilka man mindre än i kanske all annan svensk arkitektur kan tala om traditionell anknytning till äldre stilar. Det bygget kom som en frisk insats, som genast kröntes av seger.

Passaren och vinkelhaken äro arkitektens traditionella attribut, det är också med dem, utan mycket bistånd av bildhuggarens klubba, som Östberg här fullföljt sina intentioner.

På samma linje har han arbetat i sitt sist planerade verk, det 1921 fullbordade Patentverket vid Valhallavägen. En mäktigt stenfyrcant, där det raffinemang som numera synes oskiljaktigt från hans konst, helt ligger i de ädla proportionerna. All skulpterad utsmyckning är koncentrerad till portalen.

Hans stora verk, Stadshuset, avviker i sin karaktär högst betydligt från dessa. Här är det inte blott fråga om ett den vardagliga mödans tempel utan om ett festligt centrum för en stad. Här har arkitekten icke så mycket att "bygga hus för människor" utan helgdagsarkitektur, något av det som i Bygmester Solness — förlåt den odiösa jämförelsen! — symboliseras med det väldiga tornbygget.

Vi skola icke uppehålla oss vidare vid hans personlighet och verk i allmänhet utan låta honom hedras av det storverk som i främsta rummet skall bära hans namn till eftervärlden och som skildras i korthet här nedan. Det är av en så personlig egenart att det alltid kommer att förbli *Östbergs* stadshus liksom Östberg, vad man än kan vänta sig av honom vidare, alltid kommer att förbli *Stadshusets* arkitekt i främsta rummet.

Östberg har haft ett stort inflytande på den samtida arkitekturen landet runt. Redan långt innan Stadshusets murar rest sig färdiga, har den uppmärksamme kunnat se hur dess inflytande gjort sig gällande här och var och även genom sin lärareverksamhet i akademien från 1921 har han satt sin egen stämpel på mycket av tidens arkitektur. Han tillhör icke dem som skapa en dominerande tidsstil — om nu någon numera lyckas göra det — men

hans originella inslag i vår arkitektur står klart och betydande och skall helt säkert bli skönjbart som personlig stil långt genom seklerna.

*

Om sinnet för pomp och yttre åthävor är ett gammalt storsvenskt drag är förvisso Stockholms Stadshus ett genuint uttryck för nationell anda. Tillkommet under en tid, då de estetiska idealen i synnerhet bland arkitekter tenderat mot en värdig och osmyckad enkelhet och massverkningar, har det i sin stil mer och mer kommit att framstå som ett hävdande av prydnadsdriften, av elegansen och den älskvärda nycken i arkitektens konst. Byggnadens skapare har här *måhända* gått före sin tid. Då de första ritningarna 1907 antogs, gällde det snart sagt ett helt annat hus, ett granitkomplex, tungt, allvarligt, med kompakta massverkningar och framför allt med den mäktiga tornhuvuven i granit. Svensk arkitektur har i mycket gått fram på den linjen senare, men i Stadshuset har arkitekten vänt genom vinden och ligger här på en annan bog. Stadshuset i sin definitiva form är med allt sitt assimilerande av äldre stildrag en personlig skapelse, och det förefaller som om det skulle väcka efterföljelse hos den yngre arkitektgenerationen, åtminstone att döma av symptomen i Akademiens årliga uppvisningar och i massor av tävlingsförslag av olika karaktär.

Men det är för tidigt att döma nu om denna byggnad som epokbildare. Vi kunna blott glädja oss åt att den nu är färdigvuxen. Stockholms vackraste barn, som onekligen — som barn ofta göra — skiftat utseende mycket under uppväxtåren, står vid mogen ålder som det mest älskvärda och intagande. Det har varit ett dyrt barn, men det är också familjen till glädje och stolthet.

Där det nu stolt och vackert samlar hela Kungsholmens arkitektur i en glimmande slutpunkt, tornet, står det tills vidare som ett ganska isolerat inslag i stadsbilden. Man har anmärkt på fasaden mot Mälaren att den sönderfaller i två vitt skilda delar; det är som om den enklare delen av byggnadskroppen kring Blå Hallen inte hörde riktigt till den finare med de vackra arkaderna och Statvåningens imposanta fönsterrad. Huset får också tänkas i sammanhang med en fortsatt bebyggelse i samma stil västerut liksom Nämndhuset på andra sidan Hantverkaregatan skall bli den naturliga fortsättningen åt norr. Tornet och byggnadens huvudparti kring Borgargården bildade ett helt för sig, Blå hallen ett. Till samman utgöra de båda delarne ett festligt komplex som söker sin like.

Vad som i hög grad bidrager till denna festliga karaktär, är att arbets- och expeditiionslokaler i så hög grad hållits undan från de centrala och i ögonenfallande platserna. Festlynnen sitter i högsädet.

Det vore ogörligt att ingå på ens den kortaste redogörelse för hela byggnaden med alla dess delar och detaljer; så rikt facetterad är den. (Den kommer som bekant att behandlas i en stort lagd festskrift, av vilken första delen, arkitekturen, kommer att utges till invigningen.) Vi vilja bara låta ögat vila en stund på några av de stora karaktäristiska dragen.

Det är tornet först och sist — det oeffterhärmligt eleganta tornet, som, lyckligt placerat, blivit Stockholms kanske mest *synliga*, i varje fall det ögat helst dröjer vid, vare sig man kommer över broarne från Söder eller från det stora trafikstråket utefter Norrström. Den smäckra, öppna huvuven som ersatt den tidigare tänkta granithuven — icke utan många välvisa pröster från "lekmanaförståndet" — ansluter sig vackert men mycket fritt till den typiska svenska 1700-talstraditionen. Tornbyggnaden rymmer i sin nedre del ett av de originellaste och vackraste rummen med sin stolta resning, kallat "De hundrares valv".

Borgargården erbjuder för den som kommer in genom huvudportalerna, "Norra valvet", en utomordentlig anblick med Mälarens vatten glittrande och trädgårdens grönska skytande genom arkaderna i södra

längan. Och åt väster den imponerande, breda fritrappan upp till Gyllene salen och Blå hallen.

I innerarkitekturen är Blå hallen, byggnadens västra huvudpunkt — egentligen en överbyggd gård — ojämförligt det mäktigaste. Namnet Blå Hallen torde väl bli minst sagt osäkert för framtiden, eftersom under arbetets gång det blå taket blivit slopat. De firhuggna tegelväggarna med sin förnämt enkla ornering äro nedtill uppdelade i arkader med kolonner vilkas sandstenskaptal ha rikt varierande mötiv. Den rika detaljvariationen är ett av Stadshusets speciella karaktäristika, varom mera härnadan på tal om skulptur och målning.

Det är svårt att finna en byggnad, åtminstone i Sverige, där skulpterad och målad utsmyckning använts så slösande rikt som i det de senaste åren under djup depressionstid byggda Stadshuset. Detta "slöseri" har påtalats kraftigt, och i vissa fall kanske med rätta men man får icke glömma att Stadshuset genom att draga till sig så många konstnärliga krafter blivit en välbehövlig härd för konstarten i Sverige — och som sådan av en betydelse som vi väl knappast kunna överblicka ännu.

En fruktansvärd flygolycka har åter inträffat, då kapten A. W. von Bornstedt den 18 juni under flygning från Särö till Göteborg vid Kulavik störtade med sin maskin och ljöt en ögonblicklig död. Som spanare medföljde fänrik O. W. Schaefer, som emellertid märkligt nog undslapp med endast smärre skador, trots att maskinen, en flygbåt, vid nedslaget fullständigt krossades. Flygnirgen hade nämligen skett på stor höjd och med mycket stark fart. Orsaken till olyckan får troligen sökas i motorfel.

Adil Wilhelm von Bornstedt var född 1891, blev underlöjtnant i K. flottan 1912 och kapten 1922. B. erövrade flygcertifikat 1918 och tjänstgjorde sedan 21 vid flygskolan vid Nya Varvet i Göteborg, för vilken han sedan några månader var chef.

Med detta nummer framträder Hvar 8 Dag för första gången i sitt nya, utökade bild- och textformat samt heltigenom uppskuret.

24 Juni 1923
HVAR 8 DAG
• ILLUSTR. • • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 39.
I brunröd dubbeltonfärg.
Till invigningen av Stockholms Stadshus den 23 juni. En målerisk bild av huvudstadens nya monumentalbyggnadtagen av fotograf C. G. Rosenberg, Stockholm. Denna och övriga bilder från samma kamera äro tagna i och för "Stadshusboken" som utkommer till invigningen å Tisells Förlag. Bildcentralens vackra interiörer äro tagna för H. 8. D.

Till bild å sid. 618.

Den stora nordiska gymnastikfesten, som den 15

Skulpturerna å tornet och takkronet äro de mest iögonenfallande elementen. Till stor del äro de ett verk av de vid bygget anställda duktiga skulptörerna Aron och Gustaf Sandberg. Dessas andel i byggnadens skulpterade dekor är så omfattande att det av bekvämlighetsskäl torde vara lämpligast att i det följande ange skulptörnamnen endast om de äro andra än bröderna Sandbergs. I tornhuvuden stå sålunda bronsfigurer i medeltida stil, några av Stockholms församlingars skyddshelgon, Maria Magdalena, Nicolaus, Clara och S:t Erik själv. Som en kraftig silhuett vid tornets norra sida springer Christian Erikssons S:t Göran och draken fram på det mellan huvudtornet och östra längan inkilade, lägre "Jungfru-tornets" tak. Där syns jungfrun, för vilken riddaren strider, knäböjande i en muröppning. I nordost vid ett av byggnadens graciösaste partier, hörntornet, står en S:t Karlnstady i förgylld koppar och åt nordväst, mot Kungsholmen, en drottning Christina som den stadsdelens skyddspatronessa — av en kanske icke alldeles smakfull nyck framställd naken. Å taknocken nedåt Mälaren stå som relativt små tak-

Forts. å sid. 613.

ARMÉFLYGAREN, KAPTEN A. W. VON BORNSTEDT.
Chef för Flygskolan på Nya Varvet.
Omkom under flygning den 18 juni från Särö till Nya Varvet. Efter ett för tidningen "Vida" helt nyligen av foto. Karnell, Göteborg taget porträtt. — Klucke & Berg, Gbg.

Veckans Porträtt-Galleri

måste på grund av det överflödande bildmaterialet överstå till nästföljande nummer.

Foto Rosenberg, Sthlm.

STADSFULLMÄKTIGES SAL.

Klischeé Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg

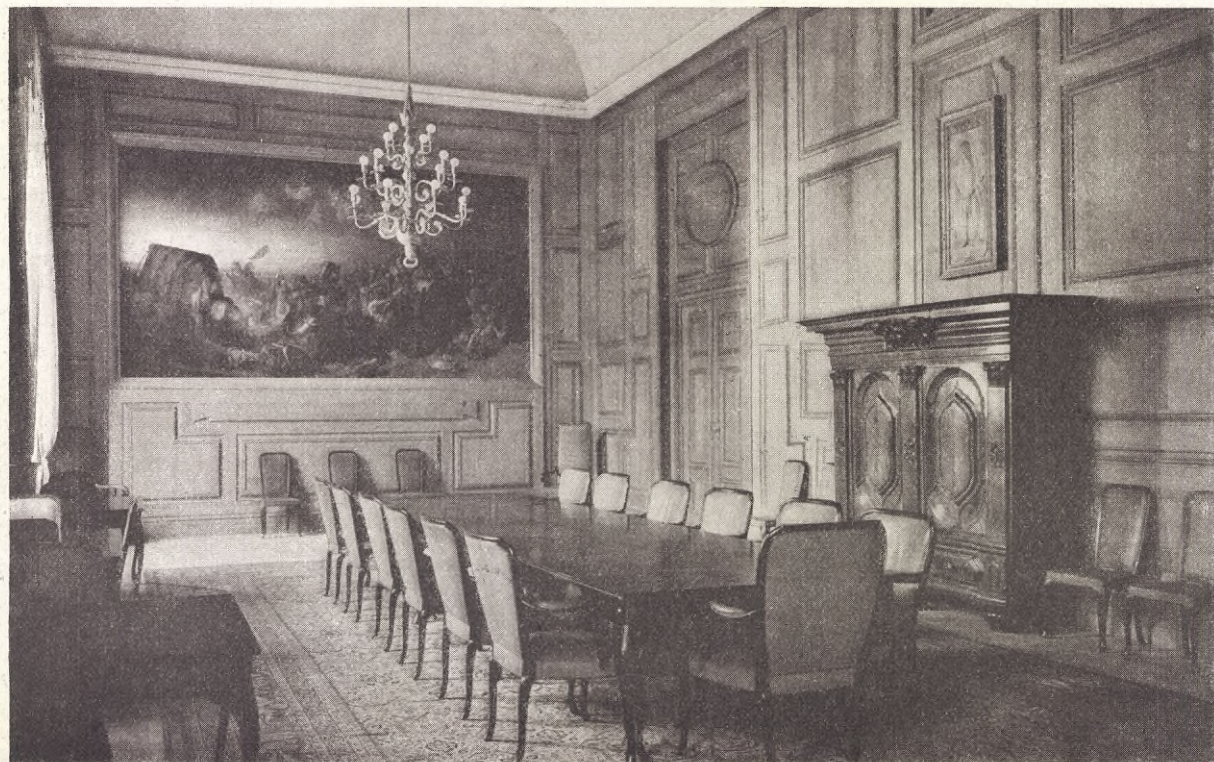

Foto Bildcentralen, Sthlm.

BRÅVALLASALEN.

Klischeé Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg

Foto. Bildcentralen, Sthlm.

STADSFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDES RUM.

Klitché Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

Stadshusets mest personliga, mest omstridda och enligt min mening mest betydande skulpturer finna vi i trädgården åt Mälarsidan, vilken plats väl en gång när vegetationen växt upp, torde bli något av det vackraste i Stockholm. Det är Carl Eldhs tre nakna statyer Poeten Diktaren och Målaren — utgörande starkt heroiserade porträtt av Fröding, Strindberg och Ernst Josephson. Här är icke platsen att åter uppta frågan om det berättigade i detta framställningssätt, vi konstatera blott att de vita herosfigurerna äro monumentalverk av högsta klass. Nere vid stranden, vid "Wallenbergs mur" står i skymundan Tore

STADSHUSET. Forts. fr. sid. 611.

Prödnader figurer, symboliserande de sköna konsterna. Dessa synas bäst inifrån Borgargården, vilken som skulpterad huvudfigur har det medeltidsaktigt stiliserade "Helgonet med kronan" över huvudportalen.

Strindbergs staty "Krokus", utan tvivel hans vackraste verk. På "Birgersskansen" vid tornets fot möta vi ännu ett skulpterat verk, Birger Jarls grav — så helt arkitektonisk att man nästan betraktar den på tumbans lock utsträckt jarlagestalten som ett led i ett arkitektoniskt helt.

Foto. Bildcentralen, Sthlm.

RÅDSSALEN.

Klitché Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

Foto. Rosenborg, Sthlm.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

"MÅLARDROTTNINGEN" I GYLLENE SALEN. Mosaik av Einar Forseth.

Göra vi en hastig vandring genom det inres förnämligaste del, Statsväningen, i södra längan möter oss en rik omväxling av praktinteriorer. Från det förut omtalade "De hundrades valv" stiga vi in i ett ovalt för-

Bildcentralen

Kliché: Sjöberg, Gbg.

ETT HÖRN AV STORA KORRIDOREN. Här synas greve Louis Sparres präktiga målning "Vindragarelagets Alderman" och det av direktör Sven Lovén skänkta medeltidsuret. (Se H. 8. D. denna årg. n:ris 12 och 35)

Bildcentralen.

STORA KORRIDOREN.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

rum, dekorerat med de berömda Beauvaistapeterna i Bérainstil från 1700-talets förra del, vilka tidigare funnits å Tureholm. Därifrån in i det ståtliga Galleriet med sina dubbelpelare i svart sten, bakom vilka skymtar

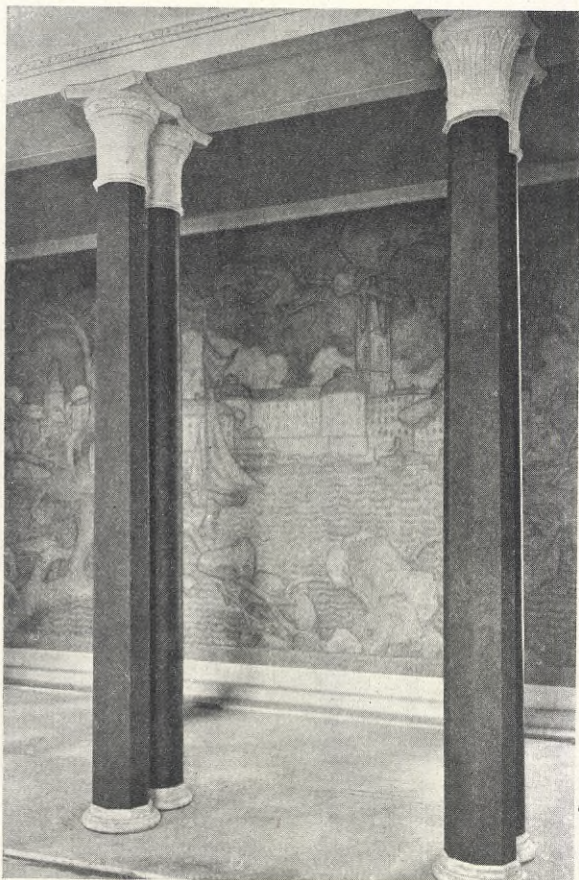

Foto. Rosenborg, Sthlm.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

FRESCOMÅLNING AV PRINS EUGEN I STORA GALLERIET.

prins Eugens frescoserie med motiv från Stockholms stränder, hållen i grått och ett sagoaktigt skimrande gult. I fönstersmygarna har Jag Ace med fart och lätthet utfört en serie stuckreliefer, — en dekorationsform som härskar enväldigt i det följande lilla rummet, Rundeln, som motsvarar "Ovalen". Här har Ace i samarbete med Yngve Berg utfört en hel dekor av figurer och ornament, i sin livliga grace påminnande om pompejanska stucker.

Från följande rum, salen Tre kronor, ett av de vackrast proportionerade, med rikt ornerade takbjälkar och sidentapeter, har man genom jättefönstren, från golv till tak, en imponerande utsikt över trädgården och Mälaren, och i det följande, kallat Blå rummet, har i en svit väggdekorationer Mälarens egen ande så att säga flyttat in i rummet. Jag åsyftar härmed Axel Törnemens väggmålningsserie "Apoteos över Stockholm som sjöstad", hans mognaste och rikaste verk hittills.

Härifrån slutligen träda vi in i Gyllene salen, Stads- husets egentliga praktrum — och det vill inte säga litet. Den väldiga salen, avsedd att tjänstgöra som bankettsal med plats för 700 personer, är helt dekorerad med glasmosaiker, figurer på guldgrund, symboler och apoteoser, allt kretsande kring Stockholm. I en icke alltför överflödande belysning gör denna dekorerings teknik ett mycket fascinerande intryck, medan man möjligen i ett nyktrare dagsljus kan förvåna sig åt den icke alldeles okonstlat naiva teckning med vilken den unge konstnären, Einar Forseth, sökt följa de gamla italienska mosaikmästarna i spåren.

Om denna rumssvit som naturligt är för en festvåning, bjuder på den ena rika artistiska decorationen efter den andra, har icke heller praktiken i inredningen sparats i de för stadens myndigheter avsedda salarna och rummen i

östra längan, ordföranderum, borgarrådsrum och sessions- salar. Priset i fråga om originell prakt har Rådssalen med sin egendomliga väggbehandling med duk spänd i nyckfullt geometriskt utformade fält och med en fram- springande jättebaldakin över ordförandens plats. Takets rika, öppna träkonstruktion ökar det livliga intrycket. En mindre sessionssal bär namnet "Bravallasalen", efter Aug. Malmströms gamla bekanta målning Brävalla slag, som efter skiftande öden hamnat här och vackert in- komponerad i interiören upplever en renässans.

Det skulle föra alldeles för långt att utsträcka denna lilla översikt till alla rummen med dess skatter av konst såväl i form av inredning som i form av målningar, möbler och konsthantverk av olika slag. Stadshuset är en så rikt facetterad, så förbryllande och mångskiftande produkt av en arkitekts geni och livliga fantasi och många med honom samarbetande konstnärers förmåga i olika konstgrenar, att dess överman egentligen bara finnes i Stockholms slott. Inseende det hopplösa i att i en kort till- fälligt artikel ge någon idé om allt detta, lämna vi de långa rumfilerna och de in i detalj skönt planlagda går- derna och vandra ut igen, kanske efter en kort styrketår i Stadshuskällaren under östra längan, i vars två rum Bellmaniana och klassiska motiv leva med ett graciöst liv, framkallade av Yngve Bergs pensel och modeller- pinne.

Det hela är så rikt och står så nära inpå en att man undrande väntar på i vilken riktning framtiden skall stabilisera sina omdömen. Ett är emellertid säkert, att Östbergs och hans medhjälparens verk är en av Stock- holms allra märkligaste byggnader under alla tider, vilken mening man än må ha om den eller den detaljen.

Karl Asplund.

ALLMÄNNA SVENSKA LANTBRUKSMÖTET I GÖTEBORG.

Till bilder å sid. 621—622.

Det 22:dra allmänna svenska lantbruksmötets högtid- liga öppnande ägde rum i Göteborg den 19 juni. Akten förrättades av h. m:t konungen själv, som tillika utde- lade de kungliga hedersprisen och guldmedaljerna.

Den bild lantbruksmötet erbjuder av det svenska lant- brukets nuvarande höga ståndpunkt är ägnad att väcka stolthet och tillfredsställelse. I första rummet tilldraga sig givetvis de utställda djuren uppmärksamhet: de äro samt- och synnerligen från de grövsta kallblodiga häs- tarne och ner till de skånska gässen och de allra som blygaste och sötaste vita leghornskycklingarne först- klassiga och man tror gärna prisdomarne, när de påstå, att de aldrig blir svårare arbete än denna gång att ute- sluta det nödiga antalet från prislistorna tör att få belö- ningarne att räkna till. För icke-fackmannen är det hela i varje fall en enda stor ögonfägnad, vilket är lättare att se och säga än att i ord beskriva eller med ord motivera.

Icke mindre än djurutställningarne tilldraga sig utställ- ningarne av lantbruksprodukter och -förnödenheter uppmärksamhet. Här finner man t. ex. den nyaste höstvetesorten från Svalöv, som äntligen nått det så länge eftersträfvade målet av en kärnavkastning med 50 procent överstigande det gamla lantvetets. Här får man också se prof. Nilsson-Ehles berömda Sva- lövs extra Kolben-vårve, en glutenrik sort, lämpad att ersätta importvete, som åstadkommits genom en enda kors- ning, vilken medfört en avkastningsökning av 15 proc. Utsädesutställningen är i sin helhet synnerligen vacker, särskilt i betraktande av, att den till övervägande del härrör från landets mellersta och nordligare delar. Vid statskonsulenten Elofsons utställning till belysning av betydelsen av en rationell kultur av betesmarker är lika- ledes skäl att särskilt dröja: här finnas för närvarande de ojämförligt största möjligheterna att för en ringa kost- nad åstadkomma en mångdubblad avkastning. Varje lantman har skäl att inför denna exposition dröja länge och eftertryckligt tänka efter. Det har han också anled- ning till inför de exempel som erbjudas på betnings-

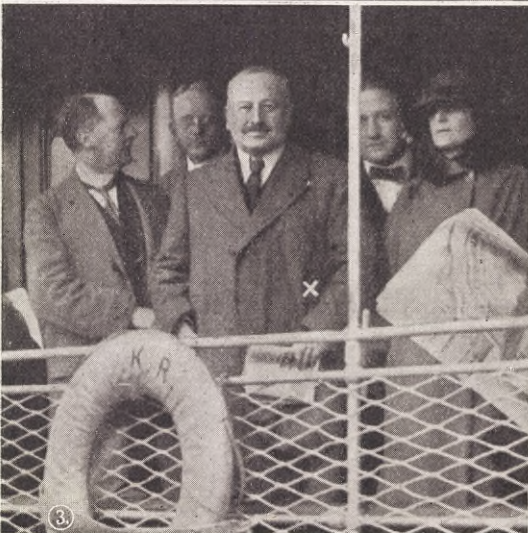
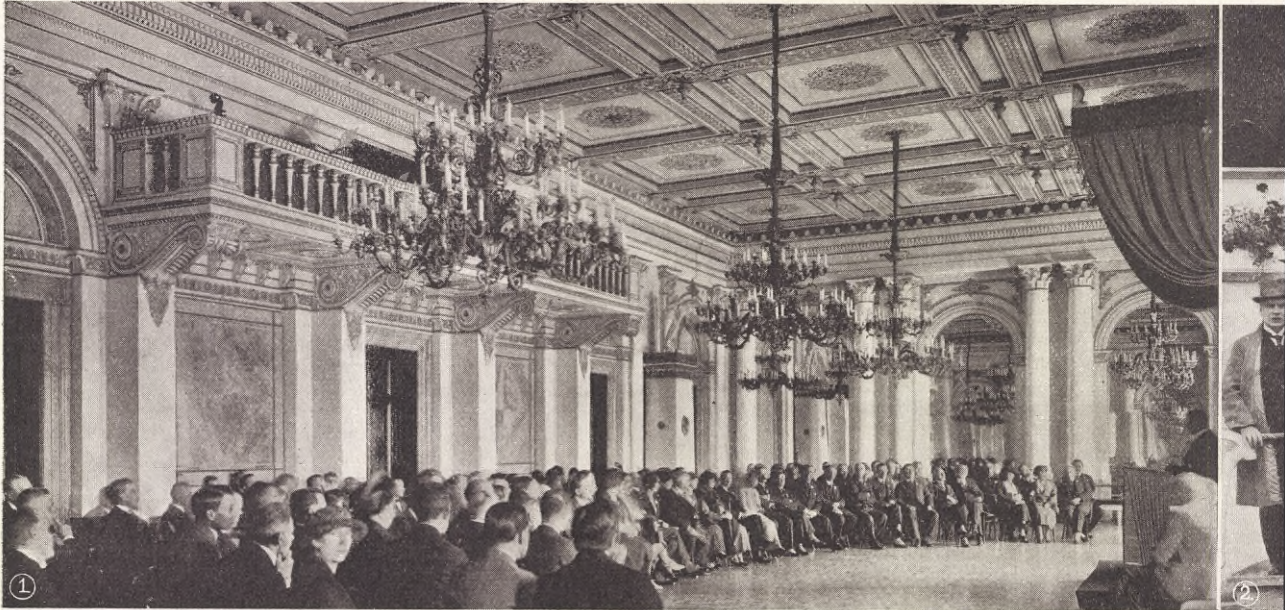
medels — uspulins och germisans — förmåga att förebygga snömögel, den fruktansvärda växtsjukdom å råg, som 1917 höll på att bringa oss hungersnöd och nedsatte värdet av rågskörden med i runt tal 100 mill. kr. Även ute å ett försöksfält åskådliggöres olika betemedels inver- kan på utsädet, särskilt formalinets företräde framför kopparvitriol (blåsten) vid betning av havre.

Vi ha så länge som skett dröjt vid betesvallskultur- och betningsmedelsutställningarne, därför att man inom sakkunnigaste kretsar håller före, att man på dessa om- råden har de största möjligheterna att bibringa vårt lant- bruk ökad avkastningsförmåga och röntabilitet. — Ett nytt inslag utan motstycke på tidigare lantbruksmöten är Sveriges allmänna lantbrukssällskaps utställning till belysning av dess mångsidiga undersökningar, särskilt på driftsekonomiens område.

Med välbehag dröjer ögat för övrigt vid de mångfal- diga utställningarne av lantbruksprodukter; det vackra linet med Svalövs storartade förädlingsresultat, de sist- lidet är synnerligen lyckade tobaksbladen från Stock- holmstrakten, vilka i sinom tid komma att förädlas till havannacigarrer, de förtjusande fårskinnfällarne, det rara smöret och slutligen ostsorternas mångfald, bland vilka icke saknas varken emmenthaler, camembert, brie eller roquefort av svensk tillverkning, men av vilka en och annan kanske ändå ger priset åt den hederliga skånska bondost och den lika hederliga Smålands-präst- ost, som också presteras.

Lantmännen själva hysa väl mera intresse för den rik- haltiga redskaps- och maskinutställningen, som i år har sin särskilda dragningskraft genom det inflytande lands- bygdens elektrifiering under och efter krisåren fört med sig på detta område. Det är väl icke troligt, att tekni- ken ännu på länge sagt sista eller avgörande ordet på detta område, många förbättringar återstå helt visst ännu att göra här och var och det gäller att icke för- hasta sig. Men just på detta område skönjes mera än på de flesta övriga inbrottet av ett nytt kulturskede.

VÄRLDENS FRÄMSTA PRÄSSMÄN FRÅN

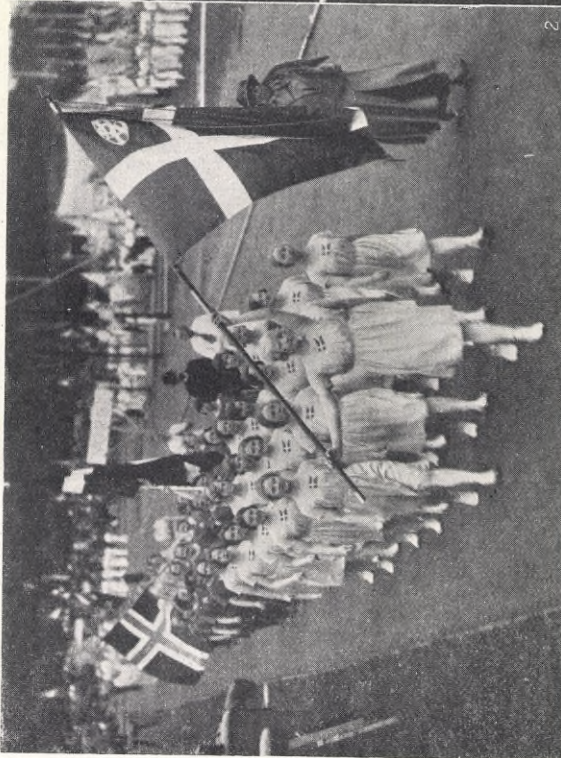
1. GÖTEBORGS STAD HÅLSAR GENOM STADSFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE, HERR AXEL CARLANDER, SINA GÄSTER Å BÖRSEN. — *Text å sid. 621.*
2. GRUPPBILD FRÅN BESÖKET Å JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN. *Bland de celebra gästerna sitta främst från höger M:me och M. Lecomte och mr. Woodbridge (Yorkshire Post).*
- 3-8. GRUPPBILDER FRÅN EN UTFLYKT den 17 juni. 3. *Viscount och Viscountess Burnham (Daily Telegraph) och synlig mellan dem*

T 30-TAL LÄNDER MÖTAS I GOTEBORG.

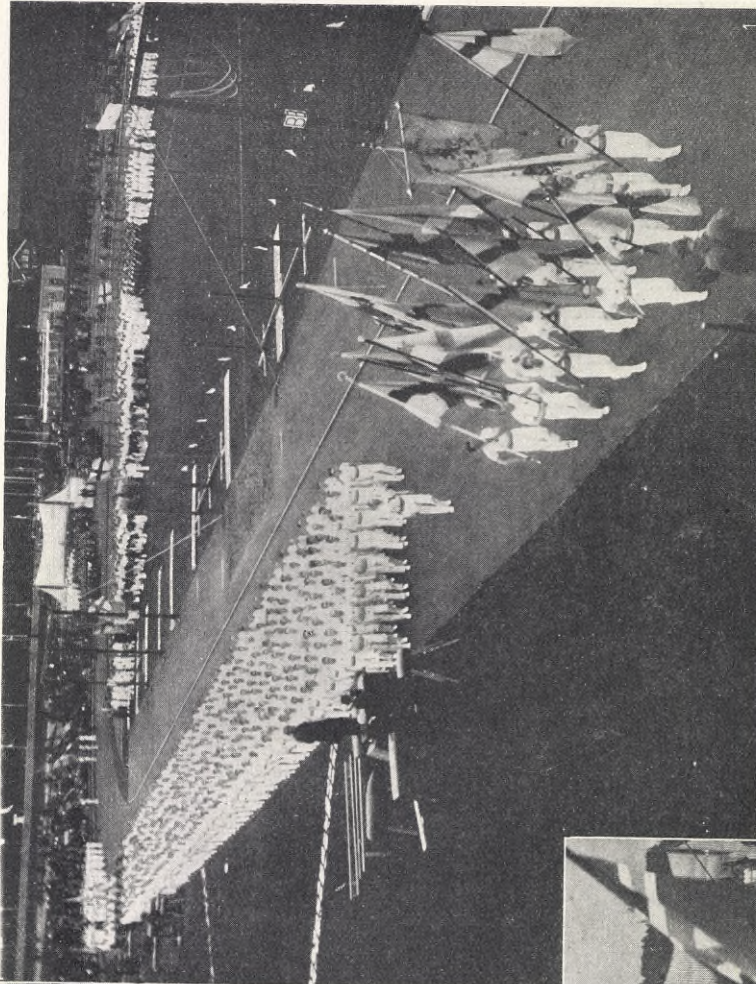

dr. Bing (För. Stat.); 4. M. och M:me Lecomte (1 och 2), MM. Walz (Petit Parisien, 3), Decrais (Le Temps 4), Cherczewski (Echo de Paris, 5), Perrier (6). 5. Fr. h. Herr von Eckhardt (Hamburger Fremdenblatt), Herr och fru Stampfer (Vorwärts). 6. Fr. h. Herrar Kristian Dahl (Politiken), J. Vidnes och A. J. Poulsen (chefer för resp. norska och danska utrikesdepartementens prässbyråer). 7. Fr. h. Herrar Schotel (Algemeen Handelsblad), Schaepman (De Maasbode), Wanting (Nieuwe Rotterdamse Courant) och Fraccaroli (Corriere della Sera). 8. F. finansministern Pedro Cosio (Uruguay, 1), MM. Pestana (O. Estado de S Paulo, Brasilien 2), Meza (La Nacion, Chile, 3), Serrano (Mexiko, 4), Brito (Boletin Oficial, Bras. 5). 9. F. ministern Stelian Popescu (Universul, Rumänien). — (Fotos Allard, Gborg). Källa: Göteborg, Gbg.

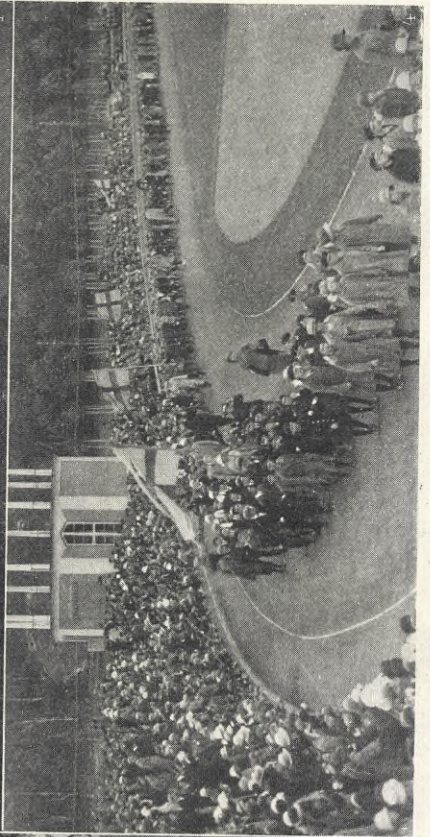
GYMNASTIKENS STORA DAGAR I GÖTEBORG.

2

3

Göteborgs III. Burså.

DEFILERING Å SLOTTSSKOGSVÄLLEN. 1 De manliga gymnasterna. 2 De danska kvinnliga gymnasterna. 3 De norska kvinnliga gymnasterna. 4 De svenska folkskolorna.

Sångsällskapet De Svenske har varit på turné i Finland, där mottagandet överallt präglats av den största hjärtlighet. Efter besök på Åland gav kören konsert i Åbo, där bl. a. den minnesrika gamla domkyrkan besågs. Framträdandet rönt livligt bifall och från stadens rikssvenska förening överräcktes en lagerlyra. I Helsingfors rönt svenskarne likaledes stort erkännande av kritik och publik och voro föremål för entusiastiska hyllningar. Färden utsträcktes även till Estland.

Konstskolan, i Stockholm har sedan ett par år tillbaka specialiserat sig på förberedande undervisning för inträde vid Konstakademien. Den innehas av överläraren vid Tekniska skolan, artisten Edvard Berggren och skulptören Gottfrid Larsson och har f. n. 64 elever, vilkas arbeten nu utställas i skolans lokaler, Karlaplan 10. Dessa arbeten ut-

RYSKT GÄSTSPEL I STOCKHOLM—GÖTEBORG. Scenbild ur *Mæterlincks jans-satir "Den helige Antonius' underverk"*. Herr *Zavadskij* (Antonius) och fru *Nekrasova* (Virginité).

T. h. SVENSKA SÅNGARE PÅ TURNE I FINLAND. Gruppbild vid Åbo domkyrka.

göra det bästa bevis för den gedigna och målmedvetna undervisningen liksom för mycken frisk och ursprunglig begåvning.

Efter fotografier.

ELEVER VID KONSTSKOLAN I STOCKHOLM UTSTÄLLA.

Kliché: Gots Ritbyrå & Klichéanstalt, Göt.

Foto. Blom Västerås.

Kliché Aug. Sjöberg, Klichéanst., Gbg.

KONINGEN FÖRRÄTTAR AVTÄCKNINGEN AV PROFESSOR CARL MILLES STATY ÖVER JOHANNES RUDBECKIUS. Efter avtäckningen överlämnar H. M:t till H. allm. läroverket en fana skänkt av styrelsen för Svenska Flaggans dag.

Foto. Karlsson, Sthlm.

Kliché Sjöberg, Gbg.

STATYN ÖVER JOHANNES RUDBECKIUS.

I Västerås högtidlighölls den 14 juni Johannes Rudbeckii minne genom avtäckande av en utomordentligt verkningfull staty, utförd av prof. Carl Milles. Sedan biskop Einar Billing i ett längre anförande erinrat om Rudbeckii' storverk — Domkyrkans återupprättande ur sitt förfall, den första flickskolans grundande, undervisningens och de bokliga kunskaper- nas främjande på mångahanda sätt m. m. — och tolkat Rudbeckii ständiga strävan mot de högsta mål, bjöd konung Gustaf, som samma dag anlät till Västerås för att deltaga i minnesfirandet, täckelset falla med några erinringens ord. Ett uppmärksammat inslag var kransnedläggandet av Rudbeckii ännu kvarlevande ättlingar,

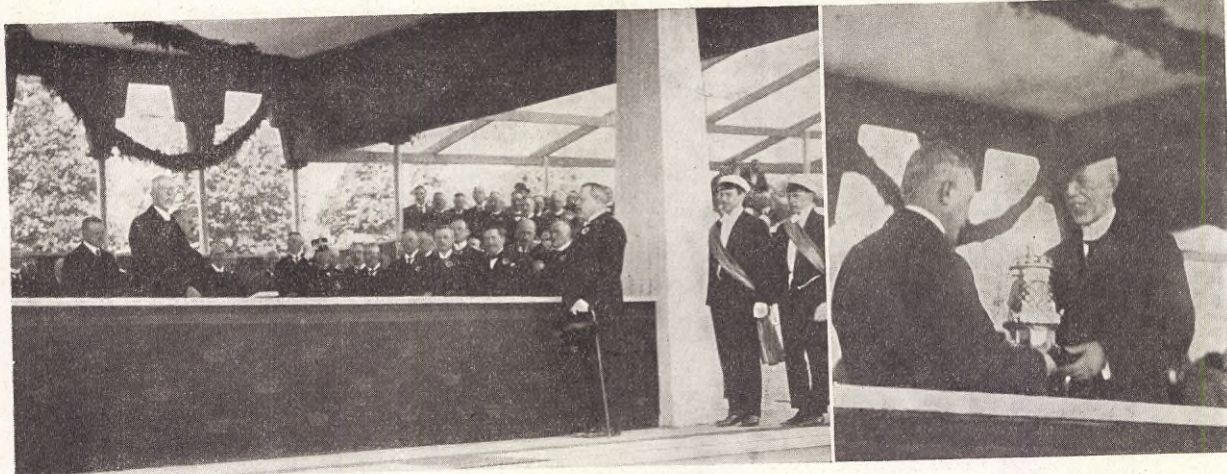
Forts. å sid. 624.

Efter fotografen.

Kliché Gode, Gbg.

KRONPRINSEN MED SINA TVÅ ÄLDSTA SÖNER, PRINSARNE GUSTAF ADOLF OCH SIGVARD I LONDON, utanför svenska legationshuset.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Efter fotografi

KONUNGEN ÖPPNAR LANTBRUKSMÖTET SAMT UTDELAR ETT AV SINA HEDERSPRIS.

Till bild. å sid. 616—617.

Mer än ett hundratal av världens ledande prässmän besöka i. n. Sverige och samlades den 16—19 juni i Göteborg till ett stort prässmöte. Mer än trettio länder från alla världsdelar voro representerade genom framstående, till prässen på ett eller annat sätt knutna personer. Från England hade Lord Burnham, ägare av Daily Telegraph, Sir Campbell Stuart för The Times, Mr Hugh Redwood för Daily News m. fl. infunnit sig och den engelskspråkiga prässen från andra länder representerades bl. a. av dr E. Slosson, ledare för Science Service i Washington, dr E. Bing för United Press i Förenta Staterna, Mr Darbyshire, chef för Australiska pressförbundet, E. J. Archibald från Canada m. fl. Frankrike hade sänt bl. a. M. Lecomte, ordförande i La Société des Gens de Lettres, M. Perrier, M. Decrais för Le Temps och Italien företrädde av minister Barzilai, Italienska prässyndikatets ordförande, A. Fraccaroli för en betydande Milanotidning o. s. v. Från Tyskland mötte ett par av landets märkligaste och mest betydande publicister, nämligen Fr. Stampfer, chefredaktör för Vorwärts, Bernhard för Vossische Zeitung och andra. Sydamerika och Mexico hade även en mycket god och förvånande talrik representantskara. De främsta tidningarna i Holland, de nordiska länderna, Estland och Lettland företrädde av sina chefer, varjämte cheferna för Danmarks och Norges resp. utrikesdepartements pressbyråer, hrr Poulsen och Vidnes närvaro.

Detta internationella prässmöte, vilket tillkommit på initiativ av Publicistklubbens krets för Västra Sverige och till vilket förarbetenastättunderledning av en kommitté med herr Hjalmar Branting som hedersordförande och landshövding Oscar von Sydow, som ordf., var inledning till en längre färd genom Sverige, avsedd att företagas i fyra olika grupper efter skilda reserouter.

Officiella förhandlingar hava icke ägt rum — i Göteborg ägnades helt naturligt mesta tiden till stu-

dier å utställningen — men den personliga kontakt i vilken de deltagande kommit med varandra kommer helt visst att bliva rikt fruktbarande, icke blott för de enskilda prässmännen utan genom dem för alla deras olika länder.

Till bild å sid. 619.

Stockholm har så sent som den 7—12 juni haft ett teatergästspel, som visade sig vara måhända det märkligaste under denna på gästspel så ovanligt rika säsong. Det var Moskvas Konstnärliga Teaters III Studio och scenen var denna gång Svenska teaterns, icke Dramatiska teaterns där som bekant en äldre avdelning från Moskvas världsberömda teater i fjol vintras skördade oförvansklig konstnärlig ära för sitt av djupaste natur och sanning genomandade spel. Den tredje studion bebådades på förhand företräda en betydligt extremare riktning av modern teater, dock icke den allra mest vänstergående och det må sägas att gästspelets inledning, Gozzis sagospel "Turandot", var mera förbluffande än övertygande.

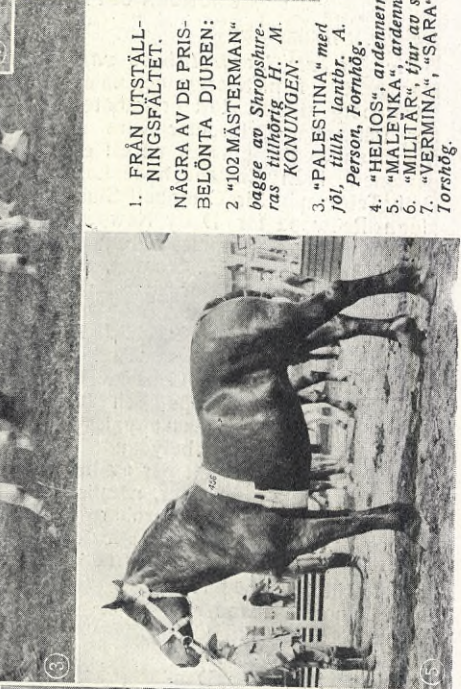
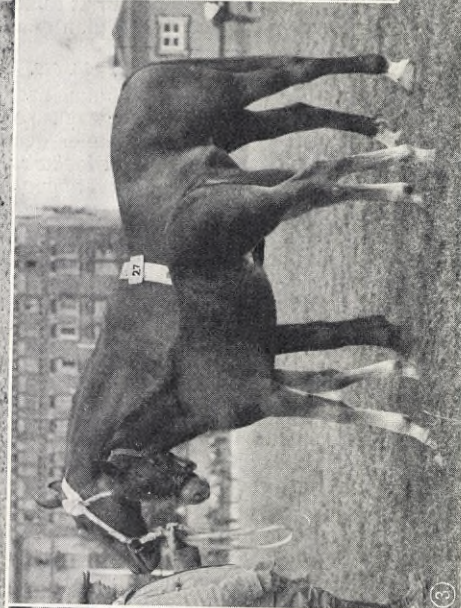
Framförandet av "Turandot" gav upprepade prov på en förvånande skicklighet och disciplin hos de uppträdande och truppens andra program, Maeterlincks satir "Den helige Antonius underverk", gav ett s'arkt intryck av stor och verklig konst. En så fulländad föreställning har knappast varit sedd hos oss sedan förra ryska gästspelets dagar och den gav bevis på en konstnärlig mognad och säkerhet hos dessa unga ryska skådespelare som med ens måste tillförsäkra dem en rangplats i nutida internationell scenkonst. Särskilt storartad var den heliga Antonius, sådan han gestaltades av den unge Georg Zavadskij, som redan kvällen förut som prins Kalaf i "Turandot" fäst uppmärksamheten vid sin stilfulla och väl avvägda framställning.

Gästspelet fortsattes sedermera på Lorensbergsteatern i Göteborg, där bifallet ytterligare stegrades och den tredje studions konst vann den största förståelse.

HUVUDENTRÉN TILL LANTBRUKSUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. Efter fotografi. Kliché: Sjöbergs, Gbg.

NÅGRA BILDER FRÅN LANTBRUKSUTSTÄLLNINGEN.

1. FRÅN UTSTÄLLNINGSFÄLTET.
- 2 "102 MÅSTERMAN" bagge av Shropshures ras tillhörig H. M. KONUNGEN.
3. "PALESTINA" merd jöl, tillh. lantbr. A. Person, Fornhög.
4. "HELIOS", ardenneras tillh. godsäg. O. Samuelsson, Frambo.
5. "MALENKA", ardenneras tillh. lantbr. S. Olsson, Toeten.
6. "MILITÄR", tjur av svartbronsig lågländskas tillh. lantbr. T. Persson, Torsköge.
7. "VERMINA", "SARA", och "BERNA", får, "Militär", tillhöriga lantbr. T. Persson, Torsköge.

Bilder: Aug. Sjöberg, Ekobanans, Göteborg

Efter fotografi.

EN MÄRKLIG BILD FRÅN DET HÖGARISTOKRATISKA BRÖLLOPET CAMBRIDGE-WORCESTER I LONDON. Fr. v. Konung Georg, de två systrarne änkedrottning Alexandra av England och änkekejsarinnan Dagmar av Ryssland samt drottning Mary.

Kliché: Ge's Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

T. v.:

EFTER VIGSELN MELLAN LADY MARY CAMBRIDGE, EN NÄRA ANFÖRVANT TILL ENGELSKA KONUNGAPARET OCH MARKISEN AV WORCESTER DEN 14 JUNI.

T. h.:

MRS PHILIPSON, nyvald ledamot av engelska parlamentet. Var på sin tid såsom miss Mabel Russel en av Londons mera bekanta och populära operettdivor, nu vald såsom tory (konserverativ) med stor majoritet.

Lady Mary Cambridge sammanvigdes d. 14 juni i St. Margarets, Westminster i London med markisen av Worcester, ende son till hertigen och hertiginnan av Beaufort. Brudparet, vilket varit föremål för omnämnande i H. S. D. vid förlovningsingående, uppvaktades av sex tjänor, men vigselceremonien präglades av långt större enkelhet än vid föregående bröllop inom den engelska kungliga familjen. Såväl kung Georg och drottning Mary, bägge nära befrämdade med bruden och hennes familj, som den kungliga familjens flesta övriga medlemmar jämte en lysande skara inbjudna närvaro.

Efter fotografi.

Kliché: Ge's, Gbg.

Efter fotografi.

Kliché: Ge's, Gbg.

Foto. Rylander, Jönköping.

JONKÖPINGS REGEMENTE AVTÄCKER EN MINNESSTEN VID REGEMENTES 300-ÅRS-JUBILEUM den 9 juni. Å minnesstenen läses: "1623 — Kungl. Jönköpings Regemente — 1923" samt "Åt forntid, för framtid" Lützen 1632, Wittstock 1636, Malatitze 1708, Hälsingborg 1710.

STATYAVTÄCKNING I VÄSTERÅS. Forts. fr. sid. 620. medlemmar av friherrliga släkterna Rudbeck och Rudebeck. En ståtlig högtidsgudstjänst liksom även en anslående läroverksfestlighet avhölls senare i domkyrkan. Rektor Kallstenius gav vid det senare tillfället en rad intressanta data till skolans historia och generaldirektör Bergqvist behandlade i ett livligt uppmärksammat tal de strömningar, som gjort och göra sig gällande i undervisningen under storhetstiden och framåt. Festligheterna avslutades med en av ärkebiskopen förrättad vespergudstjänst.

Ångaren "Fritiof", som för ungefär en månad sedan avgick till Biscayabukten för att där uppsöka vraket av den förra året förlista ångaren "Egypt" och om möjligt senare bärga den med ångaren sjunkna till miljoners värde uppgående guldlasten, har nu återkommit till Göteborg. Uppgiftens första del är nu lyckligt genomförd, i det att man efter tre veckors besvärligt svepningsarbete funnit det förlista fartyget.

"FRITIOF", Göteborgs Bogserings- och Bergnings A.-B:s bärgningsångare, återkommen från sin första färd till Biskayabukten för att söka efter den där med en stor guldlast förlista engelska ångaren "Egypt". Färden gällde att konstatera vrakets läge, vilket också lyckades. — Foto. Allard, Gbg.

INTERNATIONELL ANTIMUGGLARKONFERENS I KRISTIANIA. Fr. v. Statssekreteraren C. V. U. Kuylenstierna (Sverige), generaltulldirektör N. H. R. Temptander (S), riksdagsman Voionmaa (Finland), generaltulldirektör Poppius (F), tullinspektör Anderskow (Danmark), sekreter Holm-Jørgensen (D), byråchef Østbye (Norge), statsminister Berge (N.), expeditionschef Hektoen (N.), byråchef Bonnevie (N.), geheimejustitieradet Werner (Tyskland), ministerialrådet Mahnke, legationsrådet Fischer (T.), sekreter Hilding (S), kustbevakningsinspektören greve Posse (S). — Foto. Skarpmoen, Kristiania. — Klisché: Gods Rübryd & Klischéanstalt, Öbg.